

Uchwała Nr LXXVIII/547/2023

Rady Powiatu Przasnyskiego

z dnia 27 listopada 2023 r.

w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Powiatu Przasnyskiego na lata 2023-2033”

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1526, ze zm.) oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, ze zm.) uchwała się co następuje:

§ 1.

Uchwała się „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Powiatu Przasnyskiego na lata 2023-2033” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Traci moc uchwała Nr LXVIII/455/2023 Rady Powiatu Przasnyskiego z dnia 18 stycznia 2023 r. w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Przasnyskiego na lata 2023-2033”.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Powiatu Przasnyskiego

/-/ Katarzyna Wróblewska

UZASADNIENIE

do projektu uchwały w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Powiatu Przasnyskiego na lata 2023-2033”.

Obowiązek uchwalenia programu dotyczącego przeciwdziałania przemocy domowej wynika z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, ze zm.), gdyż w oparciu o przepis ustawowy do zadań własnych powiatu należy w szczególności opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Na mocy uchwały Nr LXVIII/455/2023 Rady Powiatu Przasnyskiego z dnia 18 stycznia 2023 r. przyjęto „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Przasnyskiego na lata 2023-2033”.

W dniu 22 czerwca 2023 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 535) wprowadzająca wiele znaczących zmian w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, w tym m.in.: nazwę przemoc w rodzinie zastąpiono nazwą przemoc domowa, rozszerzono definicję przemocy, dodając przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc, wprowadzono zmiany dotyczące kierowania osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych oraz dookreślono cel realizacji tych programów. Ponadto wprowadzono nowe obowiązki dla osób kierowanych do wyżej wymienionych programów. W związku z tym, koniecznym stało się dostosowanie istniejącego programu do aktualnych wymogów prawa.

W związku z powyższym proszę o przyjęcie ww. uchwały.

**Załącznik do Uchwały
Rady Powiatu Przasnyskiego
z dnia 27 listopada 2023 r.
Nr LXXVIII/547/2023**

POWIATOWY PROGRAM

PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

DLA POWIATU PRZASNYSKIEGO NA LATA 2023-2033

Przasnysz, 2023

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
I. Podstawy prawne	6
II. Diagnoza zjawiska przemocy	8
1. Wprowadzenie	8
2. Powiat Przasnyski – charakterystyka	8
Oświata	9
Służba zdrowia	13
Tabela 2. Jednostki służby zdrowia działające w powiecie przasnyskim w 2021 r.	13
Pomoc społeczna	14
3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	15
4. Komenda Powiatowa Policji	16
5. Gminy z terenu powiatu	18
Gmina Chorzele	21
Gmina Czernice Borowe	21
Gmina Jednoróżec	22
Gmina Krasne	22
Gmina Krzynowłoga Mała	22
Gmina Przasnysz	23
Miasto Przasnysz	23
III. Analiza SWOT	24
IV. Założenia Programu	26
V. Cel główny oraz cele szczegółowe programu	26
1. Cel główny Programu	26
2. Cele szczegółowe Programu.	27
VI. Adresaci programu	31
VII. Realizacja programu	32
1. Założenia ogólne realizacji Programu	32
2. Realizatorzy	32
3. Realizacja Programu – procedura postępowania	33
4. Okres realizacji	34
VIII. Finansowanie	35

IX. Monitoring i ewaluacja	35
Zakończenie	37

Wstęp

Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem, które występuje powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu, zakładzie pracy, szkole, środkach masowego przekazu i w rodzinie. Jednak przemoc domowa rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe. Daje o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Najbardziej jednak niepokojące jest to, że [...] *przemoc rodzi przemoc, tworząc swoistą spiralę przemocy, obejmującą coraz to nowe generacje pokoleń.*

Zjawisko przemocy domowej jest definiowane przez art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej jako: *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.*

Definicja określa zarówno podstawowe cechy przemocy domowej, jak i jej konsekwencje.

W literaturze wymienia się kilka rodzajów przemocy:

- przemoc fizyczną – są to wszelkie działania polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń, złamań, czy zasinień,
- przemoc psychiczną – to umyślne działanie wykorzystujące nie siłę fizyczną, lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby u ofiary, obniżenie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych,

- przemoc seksualną – polega na wymuszaniu niechcianych przez osobę doznającą przemoc zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych osoby stosującej przemoc domową,
- przemoc ekonomiczną – to działania prowadzące do całkowitego finansowego uzależnienia osoby doznającej przemoc od osoby stosującej przemoc domową,
- cyberprzemoc – to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera, polegająca na regularnym, podejmowanym z premedytacją działaniu (nękanie, dręczenie, prześladowanie w internecie) wobec słabszego, który nie może się bronić,
- zaniedbywanie – to działanie polegające na ciągłym niezaspokajaniu podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Ze względu na osoby poszkodowane wymienia się: przemoc w związku (małżeńskim, konkubenckim), przemoc wobec dzieci, przemoc wobec osób starszych, przemoc wobec osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z aktualnie przyjętą w literaturze oraz praktyce interwencyjnej i pomocowej terminologią, osoby mogą być uwikłane w przemoc w trzech niezależnych lub mocno powiązanych, a nawet nakładających się rolach: osoby doznającej przemoc domowej (w starej terminologii - ofiary przemocy), świadku przemocy domowej (dawniej nazywanej świadkiem przemocy) oraz osoby stosującej przemoc domową (w starej terminologii - sprawcy przemocy).

Przemoc domowa nie jest zdarzeniem jednorazowym. Jej powstanie powoduje cykliczne powtarzanie się. W cyklu przemocy wobec bliskich obserwuje się trzy kolejno następujące po sobie fazy:

- faza narastającego napięcia – początkiem cyklu jest wyczuwalny wzrost napięcia, narastające sytuacje konfliktowe, których przyczyny mogą tkwić poza rodziną, czasem są to drobne nieporozumienia powodujące dalszy wzrost napięcia. Zaczyna pojawiać się agresja;
- faza ostrej przemocy – następuje wybuch agresji, osoba stosująca przemoc przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów, nie zwracając uwagi na krzywdę innych.

W tej fazie najczęściej występuje interwencja, osoby doznające przemocy w afekcie decydują się wezwać pomoc, czy złożyć skargę;

- faza miodowego miesiąca – to czas skruchy i okazywania miłości. Osoba stosująca przemoc zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala osobie doznającej przemocy uwierzyć, że teraz będzie inaczej, że to się więcej nie powtórzy. Osoby doznające przemocy zaś wierzą wbrew zdrowemu rozsądkowi, bo w głębi serca tego oczekują, znowu narasta napięcie i wszystko zaczyna się powtarzać. I nawet jeśli przed chwilą były gotowe uciec, teraz zostają. Osoba stosująca przemoc nie jest w stanie długo pełnić takiej roli: z jakiegoś powodu znowu narasta napięcie i wszystko zaczyna się powtarzać.

I. PODSTAWY PRAWNE

Zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do zadań własnych powiatu należy, w szczególności:

- opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
- opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Ponadto do zadań powiatu z zakresu administracji rządowej dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej, należy w szczególności:

- tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,
- opracowywanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,
- opracowywanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- wydawanie zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w ww. programach oraz o ich ukończeniu.

Podstawę prawną opracowania niniejszego *Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Powiatu Przasnyskiego na lata 2023-2033* (dalej także jako: Program Powiatowy), poza wskazaną ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, ze zm.), stanowią przede wszystkim następujące akty prawne:

1. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901, ze zm.);

2. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
3. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939);
4. ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1526, ze zm.);
5. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1426);
6. rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. z 2023 r. poz. 1163);
7. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).

Dodatkowo, przy opracowywaniu niniejszego Programu wzięto pod uwagę przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359), Kodeksu Karnego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, ze zm.) oraz Kodeksu postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1375).

Dokument jest również zgodny z:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023 (Uchwała nr 248 Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2022 r., M.P. z 2022 r., poz. 1259);
- Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2025 (uchwała nr 373/214/21 Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 15 marca 2021 r.);
- Konwencją Stambulską – Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, sporządzona w Stambule dnia 11 maja 2011 r. – ratyfikowana przez rząd polski w 2015 r.

Ponadto Program niniejszy jest zbieżny i zgodny z celami i kierunkami działań zawartymi w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Przasnyskiego na lata*

2021-2030 – przyjętej uchwałą Nr LIII/348/2021 Rady Powiatu Przasnyskiego z dnia 13 grudnia 2021 r. Zgodnie z tym dokumentem, misją powiatu jest tworzenie miejsca (wspólnoty) o zrównoważonym rozwoju lokalnym, sprawnie rozwiązującym problemy społeczne, przy aktywnym udziale mieszkańców. Szczególną uwagę należy zwrócić na fakt, iż Program Powiatowy stanowi niejako element realizacji jednego z celów operacyjnych wskazanej Strategii, a dokładniej Celu operacyjnego 2.3 *Przeciwdziałanie alkoholizmowi i przemocy w rodzinie*. Rodzaje działań przewidziane w ramach tego celu obejmują:

- zwiększenie kadr pracujących z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą;
- usprawnienie kierowania sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych;
- współpracę z organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie;
- organizowanie spotkań i grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY

1. Wprowadzenie

Diagnoza zjawiska przemocy w Powiecie Przasnyskim oparta została o dane zastane pochodzące przede wszystkim z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz Komendy Powiatowej Policji. Uzupełnienie stanowią informacje pozyskane od poszczególnych gmin, wchodzących w skład powiatu.

2. Powiat Przasnyski – charakterystyka

Powiat przasnyski liczy 49 824 mieszkańców (stan na koniec 2021 r.), z czego 50,1% stanowią kobiety (24 978), a 49,9% mężczyźni (24 846). W latach 2002-2021 liczba mieszkańców zmalała o 3,8%. Średni wiek mieszkańców wynosi 40,7 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa mazowieckiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. 59,6% mieszkańców powiatu przasnyskiego

jest w wieku produkcyjnym, 19,9% w wieku przedprodukcyjnym, a 20,6% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Powiat przasnyski ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -328. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -6,32 na 1000 mieszkańców powiatu przasnyskiego.

Oświata

Tabela 1. Placówki oświatowo-wychowawcze w powiecie wg stanu na koniec 2021 r.

Lp.	Nazwa placówki
Miasto Przasnysz	
1.	Szkoła Podstawowa Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Przasnyszu
2.	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Henryka Sienkiewicza w Przasnyszu
3.	Szkoła Podstawowa nr 3 w Przasnyszu
4.	Miejskie Przedszkole Nr 1 w Przasnyszu
5.	Miejskie Przedszkole Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Przasnyszu
6.	Zespół Szkół Powiatowych im. mjr. Henryka Sucharskiego <ul style="list-style-type: none"> • ZSZ • LO • LO dla dorosłych • Liceum Profilowane • Technikum • Uzupełniające LO • Technikum Rolnicze Uzupełniające • Centrum Kształcenia Praktycznego
5.	LO im. Komisji Edukacji Narodowej

6.	<p>Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy</p> <ul style="list-style-type: none"> • SP Specjalna • ZSZ Specjalna • Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy
Gmina Przasnysz	
1.	<p>Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Bogatem</p> <p>Oddział przedszkolny w Bogatem, Punkt Przedszkolny w Bogatem, Oddział Przedszkolny w Dobrzankowie, Punkt Przedszkolny w Dobrzankowie, Oddział Przedszkolny w Karwaczu</p>
2.	<p>Szkoła Podstawowa im. mjr Henryka Sucharskiego w Nowej Krępie</p> <p>Oddział Przedszkolny w Starej Krępie , Punkt Przedszkolny w Starej Krępie</p>
3.	<p>Szkoła Podstawowa im. Św. Stanisława Kostki w Lesznie, Oddział Przedszkolny w Lesznie , Punkt Przedszkolny w Lesznie</p>
Miasto i Gmina Chorzele	
1.	Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Chorzelach
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Papieża Jana Pawła II w Chorzelach
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Krzynowłodze Wielkiej (wraz z oddziałem przedszkolnym)
4.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Ojca Honoriusza Kowalczyka w Duczynie (wraz z oddziałem przedszkolnym)
5.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Bolesława Chrobrego w Zarębach (wraz z oddziałem przedszkolnym)
6.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Pościeniu Wsi (wraz z oddziałem przedszkolnym)

7.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Krukowie (wraz z oddziałem przedszkolnym)
8.	Przedszkole Samorządowe w Chorzelach
9.	Niepubliczne Przedszkole Calineczka w Chorzelach
10.	Zespół Szkół Powiatowych im. Władysława Stanisława Reymonta, złożony z następujących typów szkół: <ul style="list-style-type: none"> • Liceum ogólnokształcące, • Technikum Żywności i Usług Gastronomicznych, • Technikum Obsługi Turystycznej, • Technikum Kelnerskie, • Szkoła Branżowa I Stopnia.
Gmina Jednoróżec	
1	LO oraz Branżowa Szkoła I Stopnia w Jednoróżcu
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. A. Chętnika w Jednoróżcu
3.	Przedszkole Samorządowe w Jednoróżcu
4.	Publiczna Szkoła Podstawowa Żelazna Rządowa – Parciaki z siedzibą w Parciakach
5.	Szkoła Podstawowa w Olszewce
6.	Szkoła Podstawowa w Lipie (wraz z oddziałem przedszkolnym)
Gmina Krasne	
1.	Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Krasnem (wraz oddziałem przedszkolnym)
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Księdza Jerzego Popiełuszki w Zielonej

Gmina Czernice Borowe	
1.	Szkoła Podstawowa im. Janiny Sieklickiej w Czernicach Borowych
2.	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Węgrze
3.	SP im. Św. St. Kostki w Rostkowie
Gmina Krzynowłoga Mała	
1.	Szkoła Podstawowa w Krzynowłodze Małej (wraz z oddziałem przedszkolnym)
2.	Szkoła Podstawowa w Romanach Seborach (wraz z oddziałem przedszkolnym)
3.	Szkoła Podstawowa w Ulatowie Adamach (wraz z oddziałem przedszkolnym)
Szkoły Niepubliczne	
1.	„Nasza Szkoła” szkoła z oddziałami przedszkolnymi realizująca program rehabilitacji w Przasnyszu
2.	Zespół Szkolno-Rewalidacyjno-Wychowawczy „Jestem” w Przasnyszu (SP z oddziałami przedszkolnymi)
3.	Niepubliczne Centrum Kształcenia „Edukator” Przasnysz <ul style="list-style-type: none"> • ZSZ • Akademickie LO • Technikum dla Dorosłych • LO dla Dorosłych • Szkoła Policealna dla Dorosłych • Uzupełniające LO • Uzupełniające Technikum

	<ul style="list-style-type: none"> • Technikum dla Młodzieży
--	---

Źródło: dane Starostwa Powiatowego w Przasnyszu.

Służba zdrowia

Tabela 2. Jednostki służby zdrowia działające w powiecie przasnyskim w 2021 r.

	Obiekty infrastruktury zdrowia			
	Liczba zakładów opieki zdrowotnej ogółem	Liczba niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej	Liczba prywatnych praktyk lekarskich	Liczba aptek i pkt. aptecznych
Gmina Chorzele	3	1	1	3
Gmina Czernice Borowe	1	1	0	0
Gmina Jednoróżec	2	2	3	2
Gmina Krasne	2	2	0	1
Gmina Krzynowłoga Mała	1	1	1	1
Gmina Przasnysz	0	0	0	0
Miasto Przasnysz	6	5	5	9
Sumy	15	12	10	16

Tabela 3. Jednostki niepublicznej służby zdrowia działające w powiecie przasnyskim w 2021 r.

Lp.	Nazwa placówki	Adres placówki
1.	NZOZ – Przychodnia w Krasnem	06-408 Krasne, ul. Kopernika 3
2.	NZOZ „Supermed”	06-300 Przasnysz, ul. Świerczewo 40
3.	NZOZ Przychodnia	06-323 Jednoróżec, ul. Odrodzenia 12
4.	NZOZ „Salus”	06-330 Chorzele, ul. Grunwaldzka 50
5.	NZOZ „Medica”	06-415 Czernice Borowe, ul. Chęchowskiego 2
6.	NZOZ – Przychodnia w Zielonej	06-405 Krasne, Zielona 29
7.	NZOZ	06-323 Jednoróżec, Żelazna Rządowa 29
8.	NZOZ „Medyk”	06-300 Przasnysz, ul. Mazowiecka 63
9.	NZOZ „Przychodnia Świerczewo”	06-300 Przasnysz, ul. Świerczewo 35
10.	NZOZ CARITAS	06-300 Przasnysz, ul. Św. St. Kostki 1
11.	NZOZ „Medicus”	06-316 Krzynowłoga Mała, ul. Przasnyska 6
12.	NZOZ „ESKULAP” Przychodnia w Przasnyszu	06-300 Przasnysz, Rycerska 3

Źródło: Dane Urzędów Gmin i Starostwa Powiatowego w Przasnyszu.

Pomoc społeczna

Tabela 4. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w powiecie przasnyskim wg liczby wypłaconych świadczeń w latach 2019 – 2021.

Grupa wiekowa	2019	2020	2021
0-17	395	337	785

Wiek produkcyjny	1668	1481	1362
Wiek poprodukcyjny	231	198	243

Źródło: Dane Starostwa Powiatowego w Przasnyszu.

Tabela 5. Liczba mężczyzn i kobiet korzystających z pomocy społecznej w powiecie przasnyskim w latach 2019-2021.

Grupa wiekowa	2019		2020		2021	
	M	K	M	K	M	K
0-17	201	194	174	163	410	375
Wiek produkcyjny	524	1 144	512	969	582	780
Wiek poprodukcyjny	74	157	67	131	76	167

Źródło: Dane Starostwa Powiatowego w Przasnyszu.

3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Dostępne w ramach działalności PCPR formy wsparcia dla osób doznających przemocy domowej w powiecie to przede wszystkim:

- możliwość skorzystania z poradnictwa specjalistycznego: prawnego, psychologicznego i pedagogicznego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Przasnyszu (dane statystyczne w tabeli poniżej),
- możliwość umieszczenia w Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży w Kętrzynie (podpisane porozumienie z Powiatem Kętrzyńskim) – brak umieszczonych kobiet,
- możliwość umieszczenia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Szczytnie (podpisane porozumienie z Powiatem Szczyeńskim w dniu 3 kwietnia 2023 r.) – brak umieszczonych osób i rodzin.

Tabela 6. Liczba osób korzystających ze wsparcia psychologicznego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Przasnyszu:

ROK	Liczba osób
2019	41
2020	52
2021	50

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przasnyszu, zbiera także dane o aktach przemocy, które zdarzają się w pieczy zastępczej. W 2021 r. wśród wychowanków pieczy zastępczej było 4 interwencje dot. przemocy. O każdej z nich zawiadomiono Policję oraz Sąd Rodzinny. Objęto także pomocą psychologa zarówno osoby stosujące przemoc domową, jak i osoby doznające przemocy. Nadzorowano także sytuację w rodzinie, poprzez częstsze wizyty koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W latach 2019-2021 w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Przasnyszu nie były opracowywane programy korekcyjno-edukacyjne. Spowodowane to było brakiem osób chętnych do uczestnictwa w programach. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przasnyszu systematycznie składa zapytanie do gmin z terenu Powiatu Przasnyskiego, o wskazanie liczby ewentualnych uczestników programu, za każdym razem otrzymując informację o braku kandydatów do tego programu.

4. Komenda Powiatowa Policji

W ramach Komendy Powiatowej Policji w Przasnyszu (dalej: KPP w Przasnyszu), działa 10 funkcjonariuszy pełniących obowiązki dzielnicowego, a także jeden funkcjonariusz, który pełni funkcję Koordynatora KPP w Przasnyszu ds. procedury „Niebieska Karta”. W 2021 r. KPP w Przasnyszu brała udział w akcjach i inicjatywach dotyczących przeciwdziałania przemocy, w tym m.in.: akcja „Niebieski Tydzień”, jak również Międzynarodowy Dzień Mediacji. Ponadto realizowano działania w zakresie policyjnego

programu mającego na celu zniwelowanie stresu osób małoletnich dotkniętych problemem przemocy oraz przełamywanie barier środowiskowych związanych ze zjawiskiem, celem rozbudowy i poszerzenia chęci mówienia o przemocy. KPP w Przasnyszu brała udział w spotkaniach Zespołów Interdyscyplinarnych lub Zespołów Grup Roboczych dot. przeciwdziałania przemocy domowej, jak również aktywnie współpracowała z Ośrodkami Pomocy Społecznej z gmin i miast z terenu powiatu przasnyskiego.

Według danych KPP w Przasnyszu, w 2021 r. zatrzymano łącznie 57 osób stosujących przemoc domową, z czego 56 osób stanowili mężczyźni. Liczba osób stosujących przemoc domową, które były pod wpływem alkoholu wyniosła 76, z czego 74 osoby stanowili mężczyźni. Nie podjęto czynności w ramach umieszczenia osób stosujących przemoc domową w izbie wytrzeźwień, natomiast łącznie zatrzymano i umieszczono w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych KPP w Przasnyszu 57 osób (z czego 56 stanowili mężczyźni).

Tabela 7. Ilość wszczętych procedur Niebieskiej Karty i zatrzymań.

Kategoria	Liczba przestępstw		
	2019	2020	2021
Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty	119	131	106
Liczba zatrzymań interwencyjnych	73	75	57

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Przasnyszu.

Tabela 8. Przypadki przemocy domowej w powiecie w latach 2019-2021 r.

Kategoria	Liczba przestępstw		
	2019	2020	2021
Przemoc fizyczna	93	98	67
Przemoc psychiczna	115	130	108
Przemoc seksualna	2	8	3
Przemoc ekonomiczna	0	0	1
Inne rodzaje przemocy	3	9	1
Łączna liczba przypadków przemocy	213	245	180

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Przasnyszu.

5. Gminy z terenu powiatu

W niniejszym podrozdziale, w pierwszej kolejności, w formie tabelarycznej zaprezentowane zostały wybrane dane dot. pomocy społecznej udzielanej w gminach z terenu powiatu przasnyskiego w roku 2021. W dalszej części uwzględniono jednocześnie dane szczegółowe pozyskane od gmin.

Tabela 9. Powody przyznania pomocy społecznej wg liczby rodzin (2021 r.)

Powód przyznania pomocy	Gmina Chorzele	Gmina Czernice Borowe	Gmina Jednorzecz	Gmina Krasne	Gmina Krzynowłoga Mała	Gmina Przasnysz	Miasto Przasnysz	SUMY
ubóstwo	233	54	176	25	28	84	307	907
sieroctwo	0	0	0	0	0	0	1	1
bezdomność	4	2	0	0	0	5	32	43
potrzeba ochrony macierzyństwa	93	7	28	0	0	22	15	165
bezrobocie	94	29	77	26	35	56	241	558
niepełnosprawność	76	17	89	7	20	39	102	350
długotrwała lub ciężka choroba	188	13	64	21	10	60	225	581
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wych. i prow. gosp. dom - ogółem	13	1	8	13	30	9	99	173
w tym rodziny niepełne	4	0	5	3	5	6	68	91
w tym rodziny wielodzietne	6	1	2	10	13	3	29	64
przemoc domowa	20	0	6	0	0	1	4	31
potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0	0	0
alkoholizm	6	4	9	0	1	8	24	52
narkomania	0	0	0	0	0	0	4	4
trudności w przyst. po opuszc. zakładu karnego	0	0	1	0	0	3	10	4
brak umiejętności w przyst. młodzieży	0	0	0	0	0	0	0	0

opuszcz. placówki op.-wych.								
trudności w integracji osób ze statusem uchodźcy	0	0	0	0	0	0	0	0
zdarzenie losowe	4	0	2	0	0	1	1	8
sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0	2	2
klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabela 10. Powody przyznania pomocy społecznej wg liczby osób w rodzinach (2021 r.).

Powód przyznania pomocy	Gmina Chorzele	Gmina Czernice Borowe	Gmina Jednorzec	Gmina Krasne	Gmina Krzynowłoga Mała	Gmina Przasnysz	Miasto Przasnysz	SUMY
ubóstwo	724	163	504	72	46	202	723	2434
sieroctwo	0	0	0	0	0	0	3	3
bezdomność	4	2	0	0	0	5	52	63
potrzeba ochrony macierzyństwa	271	43	117	0	0	<i>bd</i>	90	521
bezrobocie	290	106	220	81	88	160	690	1635
niepełnosprawność	164	24	194	11	38	76	147	654
długotrwała lub ciężka choroba	422	18	224	59	20	134	444	1321
bezradność w sprawach opiekuńczo-wych. i prow. gosp. dom. - ogółem	58	5	31	61	156	28	375	714
w tym rodziny niepełne	19	0	17	7	15	12	224	294
w tym rodziny wielodzietne	27	5	13	54	83	16	175	373
przemoc domowa	85	0	23	0	0	5	18	131
potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0	0	0
alkoholizm	19	14	15	0	1	17	34	100
narkomania	0	0	0	0	0	0	4	4
trudności w przyst. po opuszcz. zakładu karnego	0	0	7	0	0	3	11	21

brak umiejętności w przyst. młodzieży opuszcz. placówki op.-wych.	0	0	0	0	0	0	0	0
trudności w integracji osób ze statusem uchodźcy	0	0	0	0	0	0	0	0
zdarzenie losowe	10	4	5	0	0	3	2	24
sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0	3	3
klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0	0	0

**Tabela 11. Struktura demograficzna odbiorców pomocy społecznej w 2021 roku
z uwzględnieniem liczby osób w rodzinach.**

Liczby osób w rodzinach									
Grupy wiekowe	Gmina Chorzele	Gmina Czernice Borowe	Gmina Jednorzec	Gmina Krasne	Gmina Krzynowłoga Mała	Gmina Przasnysz	Miasto Przasnysz	Razem	
0 - 16 lat	554	107	381	62	4	100	281	1489	
17 - 21 lat	98	6	49	12	18	10	174	367	
22 - 30 lat	80	12	45	9	25	0	27	198	
31 - 40 lat	219	15	155	27	58	36	101	611	
41 - 50 lat	212	29	107	16	84	27	114	589	
51 - 60 lat	107	30	82	11	55	24	83	392	
61 - 70 lat	76	29	31	10	24	39	118	327	
71 lat i więcej	49	33	15	3	29	0	69	198	
Razem	1395	261	865	150	297	236	967	<u>4171</u>	

**Tabela 12. Wartość wypłaconych świadczeń rodzinnych w gminach powiatu przasnyskiego
w latach 2019 – 2021 w złotych.**

Wartość wypłaconych świadczeń rodzinnych w gminach powiatu przasnyskiego w zł			
	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Chorzele	4 952 861,54	5 951 161,49	6 253 099,00
Czernice Borowe	1 660 527,00	2 123 278,00	2 316 826,00

Jednoróżec	3 901 031,00	4 109 701,00	3 972 693,00
Krasne	943 744,00	922 880,46	880 003,38
Krzynowłoga Mała	1 629 424,27	1 877 405,68	2 075 616,76
Przasnysz gmina	3 075 611,1	3 049 745,75	2 859 312,79
Przasnysz miasto	5 011 201,50	7 194 671,00	7 527 938,00

Gmina Chorzele

Zgodnie z danymi przekazanymi przez Gminę Chorzele, w latach 2019-2021, podjęto następujące formy wsparcia dla osób doznających przemocy domowej:

Forma wsparcia:	Liczba działań		
	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Pomoc psychologiczna	21	21	20
Praca socjalna	21	21	20
Konsultacje z specjalistą psychoterapii uzależnień	19	18	18
Pomoc prawna	21	21	20

Formy pomocy udzielonej osobom doznającym przemocy domowej i osobom stosującym przemoc domową - w tym interwencje kryzysowe, praca socjalna, poradnictwo, liczba wszczętych procedur "Niebieska Karta":

- Interwencja kryzysowa- 20;
- Praca socjalna- 20 rodzin;
- Poradnictwo- 20 rodzin;
- Liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta” – 20.

Gmina Czernice Borowe

Z informacji przekazanych przez Gminę Czernice Borowe wynika, że formy wsparcia, takie jak: pomoc psychologiczna, prawna, praca socjalna oraz konsultacje ze specjalistą były dostępne, jednak brak było osób zainteresowanych. Liczba założonych Niebieskich Kart wyniosła łącznie 3 (w 2021 r.) – wszystkie założone przez Policję.

Gmina Jednoróżec

Z informacji przekazanych przez Gminę Jednoróżec wynika, iż w 2021 r. łącznie udzielono wsparcia w formie poradnictwa 10 osobom. Liczba osób stosujących przemoc domową wyniosła 11 osób (wyłącznie mężczyźni). Liczba osób doznających przemocy domowej wyniosła 23 osoby, w tym 9 kobiet, 1 mężczyzna oraz 13 dzieci.

Liczba Niebieskich Kart sporządzonych przez Zespół Interdyscyplinarny, bądź Grupę Roboczą wyniosła łącznie 18 (z czego 10 Kart C, a 8 Kart D).

Gmina Krasne

Z informacji przekazanych przez Gminę Krasne, wynika iż w 2021 r., w ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego podjęto następujące działania:

- skierowano sprawy 3 rodzin do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krasnem o wszczęcie postępowania wobec osoby nadużywającej alkoholu i stosującej przemoc;
- złożono 1 zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej w Przasnyszu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na podstawie art. 207 Kodeksu karnego;
- złożono 3 wnioski do Sądu Rejonowego w Przasnyszu o wgląd w sytuację rodziny;
- skierowano 3 rodziny, w których występował problem przemocy do pilnej konsultacji psychologicznej.

Liczba osób stosujących przemoc domową wyniosła 6 osób (w tym 4 mężczyzn). Liczba ofiar wyniosła 6 osób, w tym 3 kobiety oraz 3 dzieci. Liczba Niebieskich Kart sporządzonych przez Zespół Interdyscyplinarny, bądź Grupę Roboczą wyniosła łącznie 6 (wszystkie Karty C).

Gmina Krzynowłoga Mała

Z informacji przekazanych przez Gminę Krzynowłoga Mała wynika, iż nie są prowadzone statystyki, co do podjętych działań dot. przemocy domowej, takich jak: liczba zgłoszeń, liczba interwencji oraz podjętych dalszych działań.

W 2021 r. założono łącznie jedynie 2 Niebieskie Karty, co stanowi znaczny spadek w stosunku do 2020 r., kiedy założono łącznie 5 Kart (wszystkie przez Policję).

Gmina Przasnysz

Z informacji przekazanych przez Gminę Przasnysz wynika, iż w 2021 r. z roku poprzedniego przeszło 17 kontynuowanych procedur Niebieskiej Karty. W 2021r. zostało wszczętych 15 procedur Niebieskich Kart. Odnotowano łącznie 15 osób stosujących przemoc domową (2 kobiety, 13 mężczyzn), osób doznających przemocy domowej również 15 (12 kobiet i 3 mężczyzn). Liczba sporządzonych Niebieskich Kart C w 2021 r. to 13, a Niebieskich Kart D – 12. Z konsultacji psychologicznej skorzystało 21 osób, w tym 5 osób doznających przemocy i 1 osoba stosująca przemoc.

Formy wsparcia dostępne dla osób doznających przemocy domowej: poradnictwo psychologiczne i socjalne, interwencja kryzysowa, monitoring rodzin. W ciągu ostatnich trzech lat, tj. 2019, 2020, 2021 z porad psychologa skorzystało łącznie 26 osób, a socjalnego 149.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu podejmował działania interwencyjne w 30 środowiskach zagrożonych przemocą domową w formie wizyt i rozmów profilaktyczno-motywujących, w celu przeciwdziałania temu zjawisku. Monitorowane było przez Zespół Interdyscyplinarny 31 rodzin zagrożonych występowaniem przemocy domowej. Zostało złożone 1 zawiadomienie o podejrzeniu o popełnieniu przestępstwa do organów ścigania. Ponadto, były również wydawane nakazy natychmiastowego opuszczenia mieszkania lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia – z informacji posiadanych przez Zespół Interdyscyplinarny wynika, iż były 2 takie przypadki.

Miasto Przasnysz

Z informacji przekazanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu wynika, iż w 2021 r. z roku poprzedniego przeszło 15 kontynuowanych procedur Niebieskiej Karty. W 2021 r. zostały wszczęte 33 procedury Niebieskich Kart. Łączna liczba osób stosujących przemoc domową wyniosła 32 osoby (2 kobiety, 30 mężczyzn), liczba osób doznających przemocy domowej wyniosła 33 osoby (25 kobiet, 7 mężczyzn oraz 1 dziecko). Liczba sporządzonych Niebieskich Kart C w 2021 r. to 23, a Niebieskich Kart D – 19. Liczba rodzin, które korzystały ze wsparcia, porad i konsultacji Punktu Interwencji Kryzysowej Ośrodka Pomocy Społecznej wyniosła odpowiednio:

- 15 rodzin – kontynuacja z poprzednich lat;
- 33 rodziny – wszczęte w 2021 r.

III. ANALIZA SWOT

Głównym narzędziem oceny uwarunkowań jest analiza SWOT. Jest to metoda służąca do badania otoczenia organizacji oraz analizy jej wnętrza. Analiza SWOT oparta jest na prostym schemacie klasyfikacyjnym, w którym czynniki wpływające dzieli się na:

1. wewnętrzne pozytywne – mocne strony (Strengths),
2. wewnętrzne negatywne – słabe strony (Weaknesses),
3. zewnętrzne pozytywne – szanse (Opportunities),
4. zewnętrzne negatywne – zagrożenia (Threats).

Ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwala na określenie siły i słabości powiatu w zakresie analizowanych problemów. Silny potencjał to baza umożliwiająca budowanie działań strategicznych i programowych, słabości to problemy i ograniczenia do pokonania. Zagrożenia to ostrzeżenie przed niepożądanym rozwojem warunków zewnętrznych, szanse to wsparcie i inspiracje dla lokalnej polityki społecznej.

<u>MOCNE STRONY</u>	<u>SŁABE STRONY</u>
<ul style="list-style-type: none"> – dobrze ukształtowana infrastruktura pomocowa dla rodzin poszukujących wsparcia: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Punkt Poradnictwa Specjalistycznego, Poradnia Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień w SPZZOZ w Przasnyszu (Poradnia Psychologiczna dla dzieci i młodzieży) i inne placówki służby zdrowia, placówki oświatowe, Policja; 	<ul style="list-style-type: none"> – niska świadomość społeczna związana z zjawiskiem przemocy domowej – brak kampanii informacyjnych; – brak kampanii promujących wartości rodzinne i odpowiednie wzorce zachowań; – brak oddziaływań skierowanych do osób stosujących przemoc domową; – brak informatora dotyczącego dostępności instytucji pomocowych w Powiecie Prasnyskim i okolicach dla

<ul style="list-style-type: none"> – działania Fundacji Compassio prowadzącej Lokalny Punkt Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepęstwem w Przasnyszu; – funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych w każdej z gmin; – współpraca pomiędzy instytucjami udzielającymi pomocy potrzebującym rodzinom; – kadra pracownicza cechująca się znajomością problemów społecznych; – opracowanie i realizacja programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc; – oferty szkoleniowe kierowane do osób zajmujących się pracą z przeciwdziałaniem przemocy. 	<p>osób doznających przemocy domowej;</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak szkoleń w zakresie przemocy dla kadry pomocowej; – niewydolność wychowawcza rodzin; – brak profilaktyki zachowań agresywnych; – brak ośrodka interwencji kryzysowej.
<u>SZANSE</u>	<u>ZAGROŻENIA</u>
<ul style="list-style-type: none"> – możliwość pozyskania dofinansowania z innych źródeł na rzecz walki ze zjawiskiem przemocy domowej oraz jej skutkami; – zacieśnienie współpracy z jednostkami pomocy społecznej, w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. 	<ul style="list-style-type: none"> – silne stereotypy społeczne, powodujące ukrywanie zjawiska przemocy domowej; – poczucie bezkarności dla osób stosujących przemoc domową; – niewydolność wychowawcza rodzin.

IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Podstawą programu jest zasada interdyscyplinarności która zakłada, że wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie dotkniętej problemem przemocy muszą być zaplanowane i wdrażane przez specjalistów, będących przedstawicielami różnych instytucji. Istotne znaczenie ma tutaj koordynacja działań i rzeczywista współpraca pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rodziny będącej w kryzysie.

Program cechuje także:

- Systemowość – rozumianą jak możliwość rozwoju spójnego i wielopoziomowego systemu przeciwdziałania przemocy w oparciu o wyspecjalizowane zasoby instytucjonalne i ludzkie, pomiędzy którymi istnieje relacja współpracy. Ogniwem tego systemu są pracownicy ośrodków zaangażowani bezpośrednio w pomoc poszczególnym członkom rodziny uwikłanej w przemoc domową.
- Kompleksowość – przemoc została ujęta w Programie jako zjawisko złożone, wieloaspektowe, rozpatrywane w perspektywie: prawnej, psychologicznej, społeczno-bytowej i moralnej. Uwzględnienie tylu aspektów przemocy domowej pozwala na pełniejszą jej diagnozę, na dostrzeżenie jej skutków i konsekwencji. Szerszy kontekst zjawiska wskazuje także więcej możliwości oddziaływania celem zapobiegania przemocy.
- Efektywność – program zakłada pełną realizację celów i priorytetów działań w oparciu o rzetelną diagnozę problemu oraz dokładne poznanie zjawiska. Program wymaga monitorowania i ewaluacji.

Cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego Programu mają służyć poprawie sytuacji rodzin, w których występuje przemoc, jak i ochronie osób doznających przemocy domowej. Program kierowany jest zarówno do rodzin, jak i osób zajmujących się profesjonalnie udzielaniem pomocy osobom uwikłanym w przemoc, jak również osobom stosującym przemoc domową.

V. CEL GŁÓWNY ORAZ CELE SZCZEGÓLWE PROGRAMU

1. Cel główny Programu

Celem głównym niniejszego Programu jest:

Podjęcie intensywnych działań zmierzających do znacznego zmniejszenia skali zjawiska przemocy domowej. Zmiana złych postaw społecznych tolerujących przemoc lub utrudniających interwencje w przypadkach ujawnionej przemocy, poprzez podejmowanie zintegrowanych działań w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania przemocy.

2. Cele szczegółowe Programu.

Cel szczegółowy I: Zwiększenie wiedzy z zakresu przemocy oraz podniesienie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej na temat przemocy.

Kierunki i rodzaje działań:

- 1) Edukacja środowiska lokalnego na temat przemocy i jej skutków poprzez przygotowanie i udostępnianie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym.
- 2) Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które:
  - obalają mity i stereotypy na temat przemocy domowej, usprawiedliwiające jej stosowanie,
  - opisują mechanizmy przemocy domowej oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania,
  - promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę,
  - promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym ochronę i pomoc dla osób doznających przemocy oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc domową.
- 3) Współpraca pomiędzy organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub programów nauk przedmałżeńskich.

- 4) Przygotowanie i dystrybucja plakatów i ulotek o treści profilaktycznej z informacją o prawidłowych wzorcach życia rodzinnego oraz o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Wskaźnik:

- liczba podjętych inicjatyw;
- liczba zrealizowanych działań;
- liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej;
- liczba rozdyskrebowanych plakatów i ulotek;
- liczba instytucji i specjalistów, którzy otrzymali ulotki i plakaty;
- liczba artykułów w lokalnej prasie i mediach społecznościowych.

Cel szczegółowy II: Upowszechnienie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

Kierunki i rodzaje działań:

- 1) Opracowanie informatora na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej – upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy m.in.: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej.
- 2) Wymiana informacji i podejmowanie wspólnych działań przez instytucje na rzecz zapobiegania przemocy domowej.
- 3) Rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej, w tym punktów konsultacyjnych dla osób doznających przemocy domowej.
- 4) Rozpowszechnianie ulotek/broszur/materiałów promocyjnych/artykułów z tematyki prewencji lub interwencji kryzysowej lub sposobów reagowania na przemoc domową.

Wskaźniki:

- liczba podjętych inicjatyw;
- liczba zrealizowanych działań;

- liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej;
- liczba osób korzystających z oferty w/w placówek;
- liczba rozdyskrebowanych ulotek/materiałów.

Cel szczegółowy III: Zwiększenie skuteczności działań w zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

Kierunki i rodzaje działań:

- 1) Udzielenie specjalistycznej pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej.
- 2) Wspieranie rodziny w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowych (pomoc osobom doznającym przemocy domowej w uzyskaniu schronienia i odseparowania od osoby stosującej przemoc domową).
- 3) Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
- 4) Rozwój infrastruktury pomocy instytucjonalnej w przeciwdziałaniu przemocy – utworzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej.
- 5) Realizacja zajęć/grup wsparcia/spotkań edukacyjno-terapeutycznych, indywidualnych i grupowych, o tematyce zjawiska przemocy domowej.
- 6) Rozpowszechnianie ulotek/broszur/materiałów promocyjnych/artykułów z tematyki prewencji lub interwencji kryzysowej lub sposobów reagowania na przemoc domową.

Wskaźniki:

- liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z pomocy lub wsparcia;
- liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z miejsc w specjalistycznych ośrodkach wsparcia;
- liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową;
- utworzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej;
- liczba spotkań edukacyjno-terapeutycznych, indywidualnych i grupowych, o tematyce zjawiska przemocy domowej;

- liczba osób uczestniczących w spotkaniach.

Cel szczegółowy IV: Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec osób stosujących przemoc domową.

Kierunki i rodzaje działań:

- 1) Opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.
- 2) Realizowanie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.
- 3) Współdziałanie instytucji i organizacji w sprawie kwalifikacji osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych.
- 4) Udzielanie specjalistycznej pomocy i wsparcia przy pracach z osobą stosującą przemoc domową – działanie w ramach poradnictwa specjalistycznego: prawnego, psychologicznego oraz pedagogicznego.
- 5) Ewidencjonowanie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc domową.

Wskaźniki:

- liczba edycji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
- liczba edycji programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- liczba osób biorących udział w ww. programach;
- liczba zaktualizowanych informacji dotyczących bazy teleadresowej podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc domową.

Cel szczegółowy V: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji oraz innych podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, w celu podniesienia jakości i dostępności usług.

Kierunki i rodzaje działań:

- 1) Zwiększenie skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy domowej poprzez udział w szkoleniach, seminariach, kursach.
- 2) Prowadzenie szkoleń podnoszących poziom wiedzy i kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, wymiana dobrych praktyk.
- 3) Promowanie współpracy interdyscyplinarnej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
- 4) Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Wskaźniki:

- liczba szkoleń,
- liczba osób biorących udział w szkoleniach/kursach.

VI. ADRESACI PROGRAMU

Program przeznaczony jest dla mieszkańców Powiatu Przasnyskiego, a w szczególności:

- 1) rodzin i osób doznających przemocy domowej,
- 2) rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej,
- 3) świadków przemocy domowej,
- 4) osób stosujących przemoc domową.

VII. REALIZACJA PROGRAMU

1. Założenia ogólne realizacji Programu

Cele określone w niniejszym Programie wynikają z przeprowadzonej wstępnej diagnozy skali zjawiska oraz analizy diagnozy potrzeb w zakresie problematyki przemocy domowej. Sprawne funkcjonowanie powiatowego systemu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej zakłada przede wszystkim koordynację i spójność działań, w tym sprawny i płynny przepływ informacji między partnerami – jednostkami pomocy społecznej, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, policją, instytucjami oświaty, kultury, sportu, organizacjami pozarządowymi i innymi zajmującymi się przemocą domową.

Pełna realizacja wyznaczonych celów jest zatem uzależniona od stopnia zaangażowania tych podmiotów w stworzeniu systemu umożliwiającego rodzinie uzyskanie specjalistycznego wsparcia i niezbędnej pomocy, by sama stawała się niezależna, wydolna i zaradna.

Przy opracowaniu Programu dokonano wszechstronnej oceny zewnętrznych i wewnętrznych czynników określających kondycję bieżącą i potencjał rozwojowy w kontekście przewidywanych szans i zagrożeń występujących w otoczeniu, stosując również analizę SWOT.

2. Realizatorzy

Program będzie realizowany, a także zarządzany, przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przasnyszu. Jednakże zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej powinny być prowadzone we wszystkich jednostkach na terenie powiatu, które w ramach swoich działań zajmują się ochroną, a także wsparciem rodziny i dzieci. Celem realizacji programu jest bowiem niezbędna współpraca pomiędzy instytucjami działającymi we wskazanym obszarze. Dodatkowymi realizatorami i partnerami Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Przasnyskim będą:

- Starostwo Powiatowe w Przasnyszu;
- Miejski i gminne ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu;

- Lokalne zespoły interdyscyplinarne;
- Miejska i gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych;
- Komenda Powiatowa Policji w Przasnyszu;
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej;
- Placówki oświatowe;
- Placówki ochrony zdrowia, w szczególności:
  - Poradnia Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień przy SPZZOZ w Przasnyszu;
  - Poradnia Psychologiczna dla Dzieci i Młodzieży przy SPZZOZ w Przasnyszu;
- Punkt Poradnictwa Specjalistycznego;
- Organizacje pozarządowe i kościelne działające na rzecz rodziny;
- Inne podmioty działające na rzecz osób doznających przemocy lub stosujących przemoc domową.

3. Realizacja Programu – procedura postępowania

Mając na względzie zmienność zjawiska przemocy, jak również zróżnicowany charakter form jakie przybiera, nie jest możliwe wyznaczenie jednolitej i sztywnej procedury postępowania w przypadku wystąpienia przemocy. Najważniejsze działania, mające usprawnić i wspomóc realizatorów w sytuacjach wymagających pomocy uwzględniono w Rozdziale V pkt 2 niniejszego Programu. Należy jednak wyraźnie zaznaczyć, iż procedura postępowania wobec zjawiska przemocy domowej opiera się przede wszystkim na wskazanych w art. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej formach pomocy, z jakich może skorzystać osoba doznająca przemocy domowej . Są to:

- poradnictwo medyczne, psychologiczne, prawne, socjalne, zawodowe i rodzinne,
- interwencja kryzysowa i wsparcie,
- ochrona przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobie stosującej przemoc domową korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej,
- zapewnienie osobie doznającej przemocy domowej bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,

- badanie lekarskie w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydanie zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie,
- zapewnienie osobie doznającej przemocy domowej, która nie ma tytułu prawnego do lokalu zajmowanego wspólnie z osobą stosującą przemoc domową, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Ponadto osoby doznające przemocy domowej mogą występować do ośrodków pomocy społecznej w gminach właściwych ze względu na miejsce zamieszkania o przyznanie świadczeń w różnych formach finansowych i pozafinansowych, a także wsparcie asystenta rodziny. Ponadto, osoby doznające przemocy domowej mogą skorzystać z pomocy/interwencji Policji oraz wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty”.

Na szczeblu powiatu mogą funkcjonować ośrodki interwencji kryzysowej (OIK). Prowadzenie ośrodka, zgodnie z art. 19 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej, jest zadaniem własnym powiatu. Równocześnie zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej zadaniem własnym powiatu jest zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej. W powiatach, w których nie funkcjonują ośrodki interwencji kryzysowej, funkcję tę pełnią ośrodki wyznaczone przez powiat. Na terenie powiatu przasnyskiego funkcję tę wykonuje Ośrodek Pomocy Kryzysowej funkcjonujący w ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przasnyszu. Ponadto Powiat Przasnyski w dniu 3 kwietnia 2023 r. podpisał porozumienie w sprawie powierzenia Powiatowi Szczyieńskiemu realizacji zadania publicznego z obszaru pomocy społecznej, na rzecz mieszkańców Powiatu Przasnyskiego polegającego na pozostawaniu w gotowości do zapewnienia miejsc w Ośrodku Interwencji Kryzysowej funkcjonującym przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Szczytnie dla osób i rodzin pochodzących z terenu Powiatu Przasnyskiego będących w stanie kryzysu oraz udzielania natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego.

4. Okres realizacji

Niniejszy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Powiatu Przasnyskiego został opracowany na lata 2023-2033.

Ze względu na określone wcześniej (Rozdział V) cele, a przede wszystkim ich charakter należy zaznaczyć, iż ich realizacja będzie następowała w sposób bieżący.

VIII. FINANSOWANIE

Źródłem finansowania zadań zawartych w Programie Powiatowym są środki własne powiatu oraz środki z budżetu państwa przeznaczone na realizację programu.

Dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki finansowe instytucji współuczestniczących oraz współpracujących przy realizacji niniejszego Programu, a także środki uzyskane ze źródeł pozabudżetowych.

IX. MONITORING I EWALUACJA

Niniejszy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej będzie realizowany i monitorowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przasnyszu. Monitorowanie odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość, która dotyczyć będzie danych uzyskanych na koniec każdego roku realizacji programu, tj.:

- instytucji pomagających osobom doznającym przemocy domowej,
- form udzielanej pomocy osobom doznającym przemocy domowej,
- form działań kierowanych do osób stosujących przemoc domową.

Wskaźnikami ewaluacji będą:

- liczba interwencji z powodu przemocy domowej,
- liczba osób doznających przemocy domowej,
- liczba osób stosujących przemoc domową,
- liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”,
- pozostałe wskaźniki określone w ramach opisywanych działań,
- dane dotyczące odbioru zajęć, form pomocy, zmian postaw, zebrane przez wykonawców zadań.

Ewaluacja pozwoli na dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów istniejących w powiecie, a także zwiększenie dostępności działań pomocowych i interwencyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

ZAKOŃCZENIE

Przemoc domowa nie powinna nigdy mieć miejsca, a rodzina powinna zapewniać bezpieczeństwo i warunki sprzyjające harmonijnemu rozwojowi wszystkim jej członkom. Jednoznacznie odnosi się do tego faktu również polskie prawo, uznając przemoc domową za przestępstwo. Nikt nie ma prawa naruszać praw i dóbr osobistych drugiego człowieka, powodować jego bólu i cierpienia. W sposób szczególny to sformułowanie odnosi się do osób bliskich (członków rodziny). Mając świadomość faktu, że zapewne przemoc domowa nigdy całkowicie nie zniknie, należy podejmować systematyczne i skoordynowane działania mające na celu zmniejszenie skali tego zjawiska. Opracowany Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Powiatu Przasnyskiego na lata 2023-2033 pozwoli na dążenie do osiągnięcia tegoż celu.

Osiągnięcie zawartych w Programie celów szczegółowych możliwe będzie przy dobrej i sprawnej współpracy jednostek i podmiotów działających na rzecz osób i rodzin zagrożonych/doznających przemocy domowej.

Program Powiatowy nie jest dokumentem zamkniętym, i jako taki może podlegać przyszłym modyfikacjom, w zależności od pojawiających się nowych danych, potrzeb i możliwości.